

‘De toekomst is bijna te mooi om waar te zijn’

Zelf autorijden is in 2025 verboden. Mensen managen in 2026 dankzij slimme apparaten in en buiten hun lichaam zelf hun gezondheid. Ondernemers moeten hun volgende bedrijf vast opzetten en daarvoor mensen met een nieuwe ‘mindset’ inhuren. Niets blijft hetzelfde. Richard van Hooijdonk signaleert niet alleen nieuwe trends, maar spreekt daarover veelvuldig in binnen- en buitenland en helpt overheden, instellingen en bedrijven zich voor te bereiden op alsmaar snellere veranderingen. Van Hooijdonk, in 2015 de meest gevraagde trendwatcher en futurist van Nederland, presenteert elke woensdag ‘Mindshift’ op BNR. Daarnaast is hij regelmatig te zien op televisie, waar hij zijn visie geeft op de toekomst die te mooi is om waar te zijn.

Richard van Hooijdonk

Tekst: Jacques Geluk

De wereld verandert zo snel, dat de toekomst ons in feite inhaalt. “Vannacht is de software van mijn Tesla, die ik nu een jaar heb, geüpdatet. Als ik nu uitstap parkeert de auto vanzelf in. Op de snelweg zit ik nog achter het stuur, maar hoeft niets meer te doen”, zegt dé trendwatcher en futurist van Nederland, Richard van Hooijdonk, enthousiast. “Straks brengen auto’s mensen zelfstandig van hun huis naar hun werk en weer terug. Sowieso verbiedt de overheid in 2025, na een overgangsfase met gescheiden rijbanen voor zelfrijdende en autonome auto’s, zelf autorijden.” Van Hooijdonk ziet veel voordelen. “Mensen veroorzaken nu 99 procent van alle ongelukken, dus als je de mens verwijdert wordt het heel veilig op de weg. Dat heeft grote impact op de autoverzekeraars. Vrachtwagens rijden in treintjes, files verdwijnen en we bezitten geen auto’s meer maar gebruiken ze. Als ik hem niet nodig heb, kan een ander ermee weg.”

Fitbits zijn straks verbonden met slimme spiegels. Ze meten automatisch de hartslag van degene die ervoor staat, maar via de slimme spiegel zien ze ook vlekjes op het lichaam. “Daar maken ze een foto van, die ze doorsturen naar een slimme computer die ze in een databank vergelijkt met 300.000 andere vlekjes die kunnen duiden op kanker of een voorstadium daarvan. Binnen drie minuten is bekend of iemand kanker heeft en kan de behandeling beginnen.” 3D-printers printen niet alleen medische apparatuur en protheses, maar ook de medicijnen die de digitale arts op basis van de verkregen informatie voorschrijft. “Het is een van de vele nieuwe instrumenten en technieken die ziekten in een vroegtijdig stadium kunnen opsporen. De huisarts zien we over tien jaar niet meer en ook de ziekenhuismarkt is dan met twee derde gereduceerd. We managen straks zelf onze gezondheid en veel langer dan nu, want de meeste mensen worden

ouder dan 100”, zegt Van Hooijdonk. “Bedrijven als Philips gaan zich voor een groot deel op de preventieve gezondheidszorg richten. Dat is een miljardenmarkt.”

'Privacy en dataveiligheid is het grootste probleem dat we moeten aanpakken'

ALLES VERBONDEN

Dankzij het Internet of Things zijn steeds meer zaken met elkaar verbonden. Dat leidt tot radicale veranderingen wat betreft winkelen en de inrichting van steden. “Virtual reality en 3D-printers brengen de detailhandel echt op de knieën. Met een VR-bril op loop je als het ware langs een modeshow en druk je op een toets als je jouw favoriete kledingstuk ziet. Dat wordt vervolgens geprint of besteld en komt vervolgens bij jou thuis. Nu vinden veel mensen winkelen in de stad of online nog leuk, maar straks vinden veel meer mensen VR-shoppen leuk.” Van Hooijdonk denkt dat fysiek winkelen over enkele jaren alleen nog maar bestaat als ‘shopping experience’ in een paar grote steden. “Maar ook dan klik je op afbeeldingen van wat je wilt hebben en krijg je die producten ’s avonds automatisch thuisbezorgd. Niemand wil meer sjouwen.” Steden veranderen in systemen van systemen, digitale plekken waarin alles qua voorzieningen, veiligheid, energie en vervoer aan elkaar is gekoppeld. “Deze transformatie is een grote uitdaging voor burgemeesters en wethouders.

DRONES EN SMOG-ETENDE PANELEN

Ook in de landbouw blijft niets hetzelfde. Drones brengen het land in kaart en dirigeren sproeidrones naar exact de juiste plekken, zodat nooit te veel pesticiden worden verspreid en de vervuiling wordt teruggedrongen. De oogst is straks volledig programmeerbaar. Er komen dit jaar al appels op de markt waarvan het gen is veranderd, zodat ze niet meer bruin verkleuren. “Inspectiedrones maken de bouw veel veiliger en smog-etende panelen op gebouwen houden de luchtvervuiling in toom. Er is zoveel aan de hand, maar het duurt wel even voordat wet- en regelgeving zijn aangepast op de nieuwste ontwikkelingen.” De overheid begrijpt het niet en het onderwijs en bedrijfsleven reageren te traag, constateert Van Hooijdonk. “Start-ups veranderen alles wat we gewend waren. Airbnb had geen verstand van hotels en is nu groter dan Hilton. Uber wist niets van de taxiwereld, maar speelt daarin nu ene leidende rol. Hetzelfde geldt voor Spotify, dat niets had met muziek en nu die branche helemaal overneemt. Hoewel we nog helemaal aan het begin staan, volgen ontwikkelingen op het gebied van robotica, internet of things, big data, nano- en biotechnologie elkaar snel op. Het onderwijs leidt onze kinderen echter nog steeds op voor banen die over tien jaar niet meer bestaan en houdt geen rekening met de komst nieuwe, interessante functies, waarvan we zestig procent nog niet eens kennen. In elk geval zal aan data-ontwerpers en cyberdetectives grote behoefte zijn.

'THE NEXT COMPANY'

Digitalisering van de samenleving levert heel veel kansen op, maar dan moeten we daar wel op inspelen. Bedrijven moeten hervormen en nadenken over ‘the next company’. Voor veel bedrijven geldt dat het einde best wel eens dichterbij kan zijn dan ze

denken. Denk aan het bekende Kodak-voorbeeld. “Dan is het van groot belang langs de randen van het huidige bedrijf een nieuw concept neer te zetten, met jonge ‘mindsets’ aan het roer. Zij moeten de vrijheid krijgen briljant te zijn, door hen bijvoorbeeld drie maanden hun gang te laten gaan en dan verder te kijken. Doordat in een wereld die zo snel verandert, verandering de enige constante factor is, moet elke onderneming die zichzelf serieus neemt echt nu al werken aan dat volgende bedrijf en op die manier een nieuw fundament creëren. Dat is echt waar we naartoe moeten en een belangrijke conclusie die ik ook tijdens mijn lezingen trek. Bovendien vertel ik dan dat het bedrijfsleven als geheel meer moet samenwerken met universiteiten, hogescholen en mensen in de cloud”, aldus Richard van Hooijdonk.

'Krachtige workshops over 'Future Management'

INSPIRERENDE LEZINGEN EN WORKSHOPS

“Samen met Speakers Academy* ga ik een stuk verder en probeer ik door mijn visie op verandering te geven tijdens inspirerende lezingen, een andere manier van denken over te brengen. Ik doe dat voor zalen met duizenden toeschouwers, maar ook voor groepjes van tien mensen. Vaak zijn dat leden van raden van bestuur, directies en managers, die niet weten welke richting ze uit moeten. Ik daag ze uit en neem ze mee in mijn visie en bewijsvoering, die vaak jaren vooruit is. Alles op basis van zorgvuldig onderzoek en inspanning van mijn researchteam. Daarnaast zijn er krachtige workshops over 'Future management', waarin we in kleine teams aan de slag gaan met de vraag hoe om te gaan met verandering. Een van de grotere IT consultancybedrijven ter wereld heeft me

gevraagd honderd medewerkers te trainen en ze in tien dagen klaar te stomen voor de toekomst op basis van gefundeerde informatie, cijfers en toekomstbeelden. Voor slechts een klein aantal van deze specialisten is die toekomst weggelegd.”

Richard van Hooijdonk onderwerpt de deelnemers eerst aan een 'mindset-test' om hen met de juiste zienswijze naar de toekomst te laten kijken. “We behandelen alle vooroordelen en angsten die ze hebben, allereerst door ze erover te laten vertellen. Daarna doelgericht aan de slag met een speciaal voor de masterclasses ontwikkelde 'roadmap for disruption', een unieke methode die het bedrijf stapsgewijs naar de toekomst manoeuvreert; een combinatie van kennis, creativiteit en visie.

DE TOEKOMST GAAT OVER ZOVEEL MEER

De toekomst gaat over zoveel meer. Wat te denken van privacy en dataveiligheid. Dat is de komende vijf tot acht jaar het grootste probleem dat we moeten aanpakken. Nu is de situatie zo dat tien hackers binnen tien dagen alle banken in Europa kunnen platleggen, vliegtuigen van koers kunnen laten veranderen en kunnen inbreken in Tesla's. Tegelijkertijd ontwikkelt de technologie zich ook zodanig dat we zelflerende algoritmes krijgen die aanvallen van buitenaf kunnen pareren. De aandacht voor de bestrijding van cybercriminaliteit en -terrorisme is groot, maar nog niet groot genoeg. Terroristen die stuwdammen laten doorbreken, internet of openbare verlichting platleggen en met bio-wapens ons drinkwater besmetten zijn degenen voor wie we echt bang moeten zijn. Ik spreek daarover vaak in opdracht van Defensie en politie. Ook internationaal.” Van Hooijdonk verwacht de komende tijd bizarre ontwikkelingen, niet alleen wat beveiligingsvraagstukken betreft, maar ook als het gaat om 3D-printen, (botsende)

drones en zelfrijdende auto's. Als de wetgeving helemaal is aangepast en flexibeler is dan nu om steeds snel te kunnen inspringen op veranderingen en we gewend zijn aan alle veranderingen, kan iedereen (burgers, overheden, ondernemers en onderwijs) daarvan ten volle profiteren. Wie Van Hooijdonk goed beluistert weet dat we daarmee niet te lang moeten wachten.

BUITENLAND, BOEKEN EN PLATFORMS

Intussen groeit de autoriteit van Richard van Hooijdonk flink. Hij spreekt veelvuldig in het buitenland en tournees door in India en Brazilië komen eraan. Sinds ruim een half jaar presenteert hij elke woensdagochtend van 10.45-11.00 uur het programma 'MindShift' op BNR Nieuwsradio. “Er komen twee boeken aan. 'System error' gaat over hoe de bestaande detailhandels-, gezondheidszorg-, landbouw-, bancaire en andere systemen veranderen door de komst van nieuwe technologie. 'Terror tech' gaat over terrorisme en technologie.” In 2015 bestaat het team van Richard van Hooijdonk uit 20 specialisten, gevestigd in Sarajevo, Londen en Amsterdam.

Doordat hij heeft gemerkt dat veel ondernemers niet klaar zijn voor de toekomst en bedrijven heel beperkt naar de echte toekomst kijken en nog steeds vooral denken aan de resultaten en aandelenkoersen van vandaag, zijn er TrendXS trendportals in ontwikkeling voor vele sectoren. “Te beginnen met vastgoed laten we ondernemers kennismaken met de laatste trends binnen hun sectoren en laten we zien wat start-ups, universiteiten en innovatieve bedrijven doen, zodat ze actie kunnen ondernemen.” Richard van Hooijdonk heeft de toekomst al gezien en helpt bedrijven, overheden en instellingen graag zich daarop voor te bereiden, voor het te laat is.”

Richard van Hooijdonk is trendwatcher en futurist, internationaal topspreker. Daarnaast adviseert hij multinationals en andere ambitieuze organisaties. Hij is gastdocent aan diverse universiteiten. Eerder werkte hij als strategisch adviseur, marketingdirecteur, adviseur en lid van de raden van bestuur en directies van diverse banken, verzekeraars, uitgevers en technologiebedrijven.

richardvanhooijdonk@speakersacademy.nl

